

עלון קיבוץ ניר דוד (תל עמל)

דצמבר 2024

צילום: לאה להב

אתר "חומה ומגדל"

תל עמל – 88 שנות התיישבות

עמית קרונר – ברכה לתל עמל, 88 שנים להקמת הקיבוץ

ירדה פקודה מהמטב"ל
תכתוב ברכה לתל עמל.

אני מכיר פה את כולם
ובשבילי זה העולם.

לכל וחבר וחברה
לעלון של חנוכה.

זה לא חומה או מגדל
זה לא כזה פשוט וקל

אבל אני ישר נתקע
זה לא עובד מתוך פקודה.

זה פשוט הברנשים
שאת חיי הם מלווים.

העיניים עייפות
והמילים אינן באות.

הולך יחף במדרכה
וזו מהות החוויה.

פה ושם יוצאת שורה
וזו ענין של גחמה.

לזה אני שלום אומר
איתו שיחה, לא ממהר.

וכשאומרים לי שב תכתוב,
זה פשוט יוצא לא טוב.

זה ההוא, הוא קצת מעיק,
הנהון קטן וזה מספיק.

ולבצע חייבים
ואני אחרון הלוחמים.

איתה הייתי אז בגן
אותו לא ראיתי ממזמן.

אז מה אכתוב לחברים?
בסוף הכל זה אנשים.

איתו משכתי רשתות
לימד אותי קצת על בנות.

זו המטפלת האהובה
אהבתי הראשונה.

טוב נו, זה היה מזמן
כשהייתי עוד בגן.

זה אמרו שהוא גאון
הלך ללמוד בטכניון.

עליו סיפרו סיפור גבורה
עבר הרבה במלחמה.

עליו תמיד הייתה שמועה
נו, בוא נשחרר, זה לא נורא.

זה לא חומה או המגדל
זה לא כזה פשוט וקל

שורה דרומית שם בברושים
אני מכיר את אנשים.

החברים שאז היו
במדרכות הסתובבו.

זו נזפה בי על עוולה
לא נכנס יחף לחדר אוכל, צעקה!

זו עוד מטפלת אהובה
שפתאום היא נעלמה.
פנים לקיר הייתה אומרת
אז בלינה המשותפת.

זה לא חומה או המגדל
זה לא כזה פשוט וקל

לכן אומר אני תמיד:
האנשים זה ניר דוד.

עלון מס. 7 בשנת 2024, מס. 2297 למניין עלוני הקיבוץ

שותפים לעלון: אורי קלס / דרור סגל / יהודית רבין / יובל שורר / יפתח רונן
מירי אריאלי / מתן בז'רנו / עידו גופר /

מברכים: יאיר גולן / עמית קרונר מהארכיון: לאה אלתרמן-להב / מילק טל / נפתלי גולומב
הגיעו לגבורות: אסף יכין / אפרתי זיו / חיה קורן / חיים נפתליס / יובל שורר / רוני גופר / שלמה מידה
חוגגים יום הולדת עגול: גבי כהן / יונתן עדי / מאור נימרי / נדין גופר

עיצוב הלוגו החדש: עדי מידה

תמונות: אריה גינתון / ארכיון ניר דוד / גיא שרי / דרור סגל / לאה להב / סמדר יחיאלי / פרטיים

הבאת העלון לדפוס: כרמית נגלר

תודה מיוחדת ליהודית אייל על חומרי הארכיון ועל ההגהה

עורכת: סמדר יחיאלי

עלון פנימי, כל הזכויות שמורות

דצמבר 2024

מה בעלון

עלון דצמבר נפתח בברכות; ברכה עכשיות וברכות שנלקחו מדברי הימים של הקיבוץ. כל ברכה מביאה את רוח תקופתה. בברכות שכתבו המקימים לרגל ציונים חגיגיים יש יותר מנימה של פאתוס: הם הרי פילסו את הדרך ובנו יש מאין. ההצלחה שלהם איפשרה לנו להתברך בשיח מדרכות, כפי שכתב עמית קרונר. היכולת לראות אדם מולנו ולומר לו שלום. או רק להנהן. או לשקוע בשיחה על עניינים ברומו של עולם או בענייני רכילות.

אחרי הברכות מגיע תור החולין; גיבורים של יום-יום. מגיל הגן ועד לגבורות. וגיבורים בעל כורחם. החלק הנוסף של העלון מרחיב את היריעה לתחומי חיים נוספים: משקיים (בעבר ובהווה), סביבה (קרובה ועד גבוהה מאוד!!), בהשראת הכיבוש של החרמון הסורי) וד"ש משוויץ הרחוקה.

כאן המקום לברך בדרך צליחה לא מעט בנות ובנים שהתגייסו בחודש שעבר ובחודש הזה:

רומי רוזנשטיין סהר צרפתי ליאור ברייר אורי אינדיך נוגה שרמן

כאן המקום להשתתף בצערם של שלושה חברים שאיבדו אחד מהוריהם החודש:

נפטר אמציה הדר, אביו של יוני הדר

נפטר גיורא סלוס, אביו של אילון סלוס

נפטרה אליסיה פלמן, אימו של גבריאל פלמן

קריאה נעימה, סמדר יחיאלי

מילק טל

לפני עשר שנים שירכה את דרכה קבוצת בחורים ובחורות על פני אדמות רשיד, אשרפיה, ג'בול ותל-שוק.

צעירים היו פני האנשים, חלקים ורעננים, והאדמה אפורה היתה, צחיחה ומגודלת פרא. עתה נתחלפו היוצרות. האפירו פני האנשים, חרושי תלמים, והאדמה חלקה, נאה ורעננה, ולבם של הבחורים טוב עליהם.

הדורים ויפים הם צבעיו של העמק: ירוק, ירקרק, שחור וצהוב. אך יפה מכולם הוא צבע התכלת. כתמי תכלת מהבהבים מאגמי מים אלה. זאת תרמנו אנחנו למולדת הצחיחה. בריכות אלה בהן משתקפים הרים ושמים, להן ישוררו אי פעם ילדינו את שיריהם.

עמק בית שאן, עמק בו מפכים המים בשאון, אנחנו החזרנו לו את שמו הקדום, את משמעותו העתיקה. מי ייתן ושאון המים יפכה בך, בית שאן, מעתה ועד עולם.

1951

מבט מהמגדל בחומה לכיוון צפון מערב, 1936

לאה אלתרמן-להב

... האם ניתן לאדם לחוש תחושת בראשית? באותו יום, יום של בריאה, שהיה כולו קרשים, חצץ וחבל – אלא שהוא ינק מעולם של מחשבה על דרכו של אדם. או הדמדומים ההם של שחרית, שהיה בהם מעשה, מעשה יעיל, ממש טכניקה – של אותם הימים, ובכל זאת היתה נסוכה עליהם מין כמיהה של נעורים לעולם אחר, טוב יותר, יפה יותר, אנושי יותר. והעולם ההוא נראה אז כל כך קרוב ומוחשי. שאפשר כה מהר להשיגו.

חנוכה – תשכ"ב

נפתלי גולומב

.... ההלך, ברדתך לבית שאן, שא עיניך סביב! איש תל עמל זקוף ראשך! אתה, ש-25 קיצים קפחה השמש היוקדת על קדקודך! שאו כולכם עיניים סביב, וראו את הבקעה והנה היא זרועה ישובים, גנים וכרמים יוריקו, וביניהם בריכות דגים יכסיפו.

חלף חצי יובל של מאמץ. כאן חי דור אשר הערה את נפשו בכל עץ, בכל מעיין. בכל בריכה ובכל חלקת שדה.

נזכור שבראשית היתה ערבה. שְׁרִינוּ, ככל יישובי האזור, באבק ובחום, במליחות הקרקע ובמליחות המים – ונוכל להם!

עתה נותנת אדמת בית שאן את ברכתה. השמש היוקדת היא־היא שהצמיחה לנו פרי עץ, והמים והקרקע המלוחים הם שהביאונו ליצירת המדגה בישראל. האבק הצורב, שהיה מכסה פנינו, הוא שהגיענו אל שפעת דשא ועצים ביישובינו. להשיב את בית שאן ובנותיה, מול קללת הר הגלבוע.

עבודה בגן הירק, 1948

חברי קיבוץ ניר דוד (תל עמל) ותושביו!

ברצוני לברככם ליום עלייתכם על הקרקע בנר שני לחנוכה לפני 88 שנים.

העלייה על הקרקע הייתה הראשונה במסגרת חומה ומגדל והביאה בעקבותיה עוד עשרות ישובים, שקבעו את גבולות המדינה מהצפון לדרום עוד לפני מלחמת העצמאות.

הקמתם קיבוץ לתפארת, שהיה ראשית ההתיישבות בעמק בית שאן (המעיינות). הייתם הראשונים להקמת מדגה מצליח בארץ ישראל ואתם ממשיכים עד היום להצליח גם בחקלאות, גם בתעשייה וגם בתיירות.

מאחל לכם ולכל עם ישראל, שבמהרה יחזרו החטופים לארצנו ושניצור פה שלטון אחר, שיפעל לחיזוק הדמוקרטיה ויסודות הצדק, השוויון והסולידריות שכל כך נעלמו לנו בשנתיים האחרונות!

שאו ברכה בחגכם וחג חנוכה שמח.

שלכם: יאיר גולן – יו"ר המפלגה הדמוקרטית.

צילום: לאה להב

שיחה בשניים

שיחה בשניים; עם יהודית רבין ומירי אריאלי
על גיבורים בגיל הרך

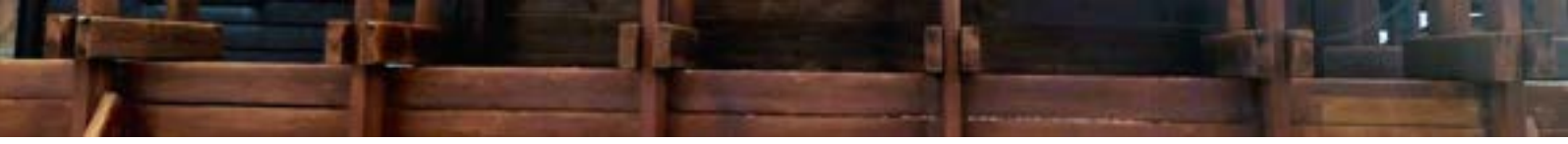
נפגשות בנחת רגע לפני חג חנוכה – חג הגבורה ולפני חג הקיבוץ – גבורת המקימים, גננת בהווה – יהודית רבין, וגננת בעברה – מירי אריאלי, לשיחה על גיבורים בגיל הרך. האם כבר בגיל המוקדם מתחיל להתעצב הדימוי של הגיבור, כפי שהוא מושרש בתרבות שלנו? יש ילד שלא רוצה להיות גיבור?

יהודית: לא כולם נמצאים במקום הזה. לא כל הילדים מגלים פתיחות, אומץ וביטחון. יש ילדים מופנמים, סגורים, שאולי היו רוצים להיות אחרים, אבל אינם מעזים. הילדים אינם זהים. יש כאלו שעושים ויש כאלו שצופים, ויש את אלו שבין לבין, ולא דווקא על פי חלוקה מגדרית. **מירי:** אני חושבת שלא כל הילדים רוצים להיות גיבורים. יש כאלו שזה בכלל לא מניע אותם, זה לא מעניין אותם בכלל. הם עסוקים ביצירה, בבנייה. כפי שגם לא כל המבוגרים רוצים להיות בעמדה של כוח, של הובלה. יש ילדים שלא נחוץ להם להיות גיבורים.

בכלל, בגיל הרך יש תפיסה שונה לכל המושגים. 'גיבור' עבור ילד בגיל הרך אינו בהכרח גיבור שאנו מבינים. צריך לשאול מה נכנס תחת ההגדרה של גיבור בגיל הצעיר. **יהודית:** יש גיבורים מסוגים שונים. לא רק ילדים שעושים "פיו-פיו-פיו" מדמים עצמם לגיבורים. ילד יכול לחוות את עצמו כגיבור כשהוא מצליח בציור. כלומר, הוא מקשר גיבור עם הצלחה.

האם שם התואר גיבור הוא חלק מהשפה של הגננת?

יהודית: בהחלט. ילד חווה הרבה מצבים שבהם הוא נדרש להתמודד עם קושי; להיפרד מהורה, להתגבר על מכה, לוותר על צעצוע. הגננת תמיד מחזקת ומשבחת הצלחה בהתמודדות: "איזה גיבור אתה", "אתה אלוף", "כל הכבוד שהצלחת", "איך התגברת" – גיבור מהמילה להתגבר.

מירי: גיבור לא חייב להיות קשור במשהו שילד עושה. יכול להיות ילד שמאוד רוצה משהו והוא מצליח לא לקבל אותו. ואז אומרים לו: "אני רואה שאתה מאוד רוצה, אבל אתה חזק ואתה יכול להתגבר כי עכשיו אי אפשר לתת לך". כך שגיבור מתייחס גם למצבים רגשיים, לאו דווקא פיזיים.

אצלנו הגננות קיים המושג 'מסוגלות'. אנחנו מעודדות ילד שהתגבר, שטעם אוכל חדש, שעבר איזו משוכה.

יהודית: המודל של הגיבור השתנה ומשתנה עם השנים. היום, אצל ילדי המסכים, גיבור הוא גיבור על. אני פחות אוהבת את גיבורי העל ובשיחות עם הילדים אנחנו מפרקים את המושג הזה דרך השאלה: "למה הוא גיבור?" והתשובות הן מעולם הילדים: "כי הוא עוזר", "כי הוא מציל".

יש ילדים שכל היום הם בתוך דמות של גיבור על, ספיידר-מן, למשל. ואז אני אומרת להם: "בואו נראה אותכם בונים כאן משהו", או – "מה התפקיד שלכם?" כלומר, המטרה היא לתעל את הילד אל עשייה חיובית, ולצקת תכנים חינוכיים בדמות שהוא מבקש להדמות לה.

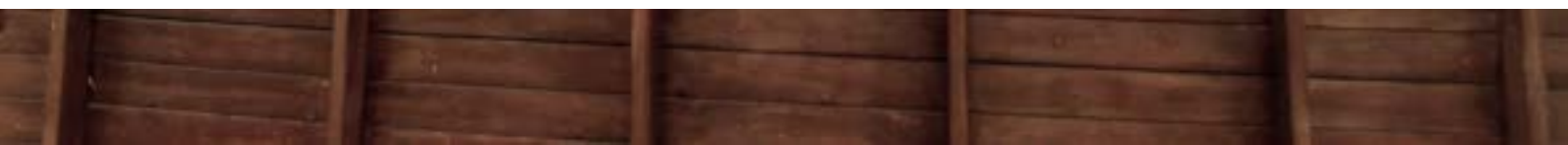
מירי: באמת התקופה של ימנו מייצרת הזדהות עם דמויות מהמסך. פעם זה לא היה ככה. אבא היה גיבור. היום אנו פוגשים ילדים מסוג אחר לגמרי.

יהודית: זה נכון. אני שואלת בגן מי הוא גיבור והתשובה – דמות מהמסך. אני יורדת קומה ושואלת: "מה, אבא, אמא – הם לא גיבורים?" והתשובה המיידית של הילדים: "לא, מה פתאום?" ואני ממשיכה: "אבל אבא ואימא לא עוזרים? מי נמצא איתכם כשאתם צריכים משהו? – אז הם כן גיבורים...".

מירי: הילדים היום שטופי מסכים ונוצר טשטוש בין המציאות המסכית למציאות שלהם.

יהודית: אני מרגישה שאני במלחמה נגד גיבורי העל האלה. התפקיד שלי הוא להוריד את הגיבורים האלה אלינו, לעולם הממשי. אצלנו הגיבור הוא ילד שעוזר, שמתגבר. ומי שאינו גיבור, מי שחלש, הוא מי שמתנהל בידיים, במילים לא יפות, כי הוא לא יודע איך להתנהג כגיבור מה שמראה על חולשה, לא על גבורה.

מירי: יש ילדים עם תוקפנות ויש ילדים שאין להם צורך להחזיר או להתעמת. והשיח שלי איתם היה על המושג כוח. יש ילד שאין לו כוח לעצור, להתאפק. ואנחנו יכולים לעזור לו לחשוב איך לעצור את הידיים האלה, כי הן יכולות לעשות דברים טובים; לבנות, לעזור. אנחנו מאוד מעודדים ילדים לעזור לילדים אחרים. כבר בגיל הרך הילד בונה את האישיות שלו, והתפקיד של הגננת לעזור לו לתעל את התפיסות שלו לכיוון חיובי; להיות חזק, להתגבר.

יהודית: היום מדברים הרבה בגן על רגשות: "אני רואה שקשה לך", "אתה עצוב כי אימא הלכה". כשילד בוכה, הוא לא רואה את זה כחולשה, וגם הילדים האחרים לא רואים אותו כחלש. וכשהוא מתגבר – הוא גיבור. לא משתמשים בשפת הגן במילה "חלש". לא אומרים לילד – אתה היום חלש. נותנים לגיטימציה להיות עייף, עצוב, במצב רוח לא טוב. ומחפשים דרכים לחזק את הילד. אחת הדרכים היא לקבל אותו כפי שהוא. הרבה פעמים הורים מפתחים ציפיות מילדם שאינן תואמות את המזג שלו, או את השלב ההתפתחותי שלו.

מירי: קוראים לזה "פנטזיה הורית".

יהודית: ואז הילד מרגיש חלש, כי אינו עומד בציפיות של הוריו. הגננת "פטורה" מהציפיות האלה, ומקבלת את הילד כפי שהוא, ובכך תורמת להתחזקותו.

מירי: כגננות ישנם הגיבורים של סיפורי החגים; בר כוכבא, המכבים, מרדכי.

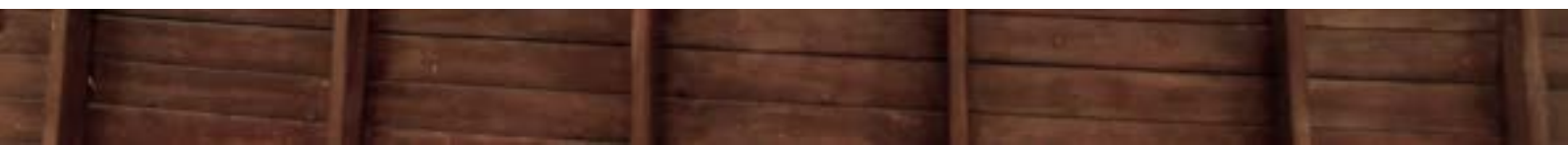
יהודית: בכל סיפור יש גיבור.

מירי: כשעבדתי בגן רימון, הגיבורים שלנו היו אנשים מהקהילה. כשהגיעו לגן בעלי מלאכה, כמו **נדב, גדעון, מורד, ממי** – הם היו הגיבורים וכל מפגש איתם היווה התרגשות גדולה. הילדים היו מצטופפים סביבם ומקבלים הסברים. הם היו הגיבורים של היום-יום, שנשאו אליהם עיניים, לא היה צריך לחכות לגיבורים של החגים.

יהודית: אני חושבת שהשם "גיבור" נכנס לשימוש רק עם המסכים. לפני כן לא קראו להם גיבורים. הם היו אנשים שהילדים אהבו. ממי לא היה גיבור. ממי היה ממי.

מירי: נכון, לא קראנו להם גיבורים, אבל הם היו נערצים. גם החלוצים היו גיבורים. הייתי הולכת עם ילדי הגן לפגוש את **גדעון יעקובי**, או את **זבון**, והם היו מספרים להם סיפורים.

יהודית: היום כבר אין חלוצים ולילדים אין דמות להיאחז בה. אבל אנחנו עובדים בגן על החלוצים; הם הקימו את הקיבוץ, הם נלחמו באויבים, בקדחת, בשממה. הם לא וויתרו, הם עבדו קשה. הילדים מאוד נכנסו לתפקיד הזה, של החלוצים. הלכנו לבקר בבית בריאות, ועבור הילדים כל האנשים שם היו החלוצים. ובחצר הם מדמים שמירה על המבנים שבנו מהאויב. אותה הזדהות קיימת עם הגיבורים מסיפורי התנ"ך. גם חיילים הם תמיד גיבורים. לאו דווקא כי החייל נלחם או הורג אנשים. מעצם זה שהוא שומר עלינו. זו תפיסה מאוד עמוקה שעוברת מהמבוגרים לילדים.

אני רוצה לסיום לשאול אם אתם שרים בגן לילדים את השיר "דני גיבור" של מרים ילן שטקליס. השיר הזה היה מאוד פופולרי אבל בעיני הוא מעביר מסר מאוד בעייתי.

יהודית: זה שיר שהתאים לתקופתו; לא דיברו על רגשות, ככה הורים חשבו וציפו: אתה צריך להיות גיבור, אסור לבכות, אוי ואבוי אם תדבר על חולשה. מי שחלש הוא בכיין ותינוק. בשנים האחרונות אני לא שרה את השיר הזה בגן. אני שרה שירים אחרים.

מירי: היום יש ספרי ילדים שבהם מקשיבים לילד, לא בהכרח נותנים לו פתרונות. אני וויתרתי על לא מעט ספרי ילדים כי הם הפסיקו להיות מותאמים בעיני לילדים. גם אני לא שרתי את השיר על דני הגיבור שנאלץ להתכחש לרגשותיו.

תודה בנות יקרות, על שיחה נעימה וחכמה. כמה ילדים וכמה הורים זכו בכך.... ביניהם בני ואני. סמדר יחיאלי

דני גיבור – מרים ילן שטקליס

[הנוסח המקורי]

אִמָּא אָמְרָה לִי: דָּנִי,

יִלְדִי הוּא גִבּוֹר וְנָבוֹן.

יִלְדִי לֹא יִבְכֶּה אֶף פֶּעַם

כְּפָתִי קָטָן.

אֵינֶנִּי בּוֹכָה אֶף פֶּעַם.

אֵינֶנִּי תִינוֹק בְּכֵן.

זֶה רַק הַדְּמָעוֹת, הַדְּמָעוֹת

הֵן בּוֹכוֹת בְּעֶצְמָן.

נוֹרִית אָכְלָה הַתְּפוֹחַ,

הִפְרַח זָרְקָה בְּחֶצֶר

וְהִלְכָה לָהּ לִשְׁחַק

עִם יֶלֶד אֲחֵר.

פָּרַח נָתַתִּי לְנוֹרִית,

קָטָן וְיָפֵה וְכָחַל.

תְּפוֹחַ נָתַתִּי לְנוֹרִית,

נָתַתִּי הַכֹּל.

אֵינֶנִּי בּוֹכָה אֶף פֶּעַם,

גִּבּוֹר אֲנִי, לֹא בְּכֵן!

אֶךְ לָמָּה זֶה, אִמָּא, לָמָּה

בּוֹכוֹת הַדְּמָעוֹת בְּעֶצְמָן?

איור: דוד פולונסקי, 2005

משהגעת לגבורות, מה נחשב עבורך לגבורה?

בני ה-80 פלוס עונים

חיים נפתליס: אישתי מזכירה לי עובדה זאת כל אימת שאני הולך לתקן משהו בבית, במיוחד אם לטפס לגובה. בני מזכיר לי זאת, שלא ארים שלא אסחוב שלא אתאמץ חו"ח ויש עוד חבר קיבוץ אחד שלא שוכח, משום מה, להזכיר לי עובדה זו מסיבות השמורות עימו בלבד. כן. אני בן 80 אבל מה לעשות שאני מרגיש כמו בן 70 ואולי אף פחות. להגיע לגבורות זה לא דבר פשוט בימינו. צריך לעבור 79 שנים והצלחה לא מובטחת מראש. כל היגע, העמל והניסיון שצברת במהלך שנותיך נכנסים ל"עצור". מעתה והלאה אתה בן שמונים. זמן גבורות, זמן אי רלוונטיות ולא תמיד מוצדקת.

רוני גופר: להגיד אמת ולדבוק בה גם אם מנסים לשכנע אותך שיותר "נוח לזייף" לפעמים.

אסף יכין: אם הכוונה לגבורה בהקשר לקיבוץ, אז אני רואה את קבוצת הצעירים שלפני 88 שנים לקחו את גורלם בידם והחליטו להקים ישוב באזור נידח ומלא ביצות ומלריה. התעוזה הזאת עם ה"חוצפה" הישראלית הופכת אותם בעיניי לגיבורים. אני לא רואה את עצמי "גיבור" למרות שכבר כמה אנשים שפגשתי לאחרונה אמרו לי שהם רואים אותי גיבור בגלל ההתמודדות עם בעיות הבריאות שלי.

חיה קורן: עבורי גבורה היא:

להתמודד יום יום עם מטלות פשוטות ורגילות.

לזכור תאריכי יום הולדת של בנים, בנות, נכדים ונכדות ולברכם.

כל תשבץ סודקו ענק שאני פותרת בהצלחה מוכיח שאני עדיין במלוא כוחי השכלי.

יובל שורר: אני אנסה להגדיר גבורה. תכתבי שאני מנסה, כי אולי מחר תהיה לי הגדרה טובה יותר. ובכן, גבורה אישית, מלשון לגבור, היא לעשות מעשה יוצא דופן, בהתגבר על הפחד ועל הסיכון שהאדם מרגיש ומודע לו. וזה מעשה נדיר. ויש גם מעשה גבורה לאומי, ציבורי, ניהולי, אך אלו מכונים אחרת. מכל מקום, לגיל גבורות יכולים להגיע גם הפחדנים. וואו לכמה פילוסופיה גררת אותי...

אפרתי זיו: בשבילי יש שני סוגים של גבורה. האחד הוא גבורת חיילינו האמיצים שנלחמים ונלחמו בכל הימים באומץ וגבורת אין קץ, ובזכותם אנחנו מצליחים להרים ראש בארץ שלנו. הגבורה השנייה שלי זו גבורת הנפש להתמודד עם כל מה שהחיים מזמנים לנו, לא ליפול ולראות תמיד את הטוב והיפה שסביבנו ולהודות.

שלמה מידה: מרום גבורתי אני משקיף על כך שגברתי על שנות הורי יקירי וכל שנה נוספת היא בנוסח בחיי.

גיבורים בעל כורחם

חוק הקרקעות נקבע במסגרת ההגבלות של "הספר הלבן" (1939) ויושם בפברואר 1940. החוק הגביל את רכישת האדמות לטובת ידיים עבריות, ואילו אצלנו, החרומו שוטרי המנדט אדמות שנקנו כחוק, אדמות אשרפיה (שנועדו לקיבוץ מסילות).
וכך, מצאו עצמם חברי ניר דוד, עם חברים מישובים סמוכים נוספים, פועלים באקטיביות כנגד התקנה, דבר שהביא לעימות אלים שסופו מאסר.

מן הארכיון:

גם אנו הרגשנו על בשרנו את חוק הקרקעות: קרקעות האשרפיות שבחלקן נמסרו בחכירה על ידי הממשלה לקרן הקיימת והוכשרו לעבוד על ידי קיבוץ מסילות, לוקחו בחזרה לפני עונת הזריעה בנובמבר 1940. כדי להפר מזימה זו, גויסו טרקטורים ואנשים מכל משקי הסביבה ועלו לזרוע את השטח. הערבים באו להפריע את הזריעה, פרצו מהומות וכתוצאה מהן היו כמה פצועים ביניהם חבר שלנו (עמנואל ברשי). המשטרה הופיעה במקום ו...
אסרה את כל היהודים, ביניהם כ- 20 חברים שלנו. אחרי ליל מאסר בבית שאן הועברו לעכו וישבו בבית הסוהר שבוע ימים.

אשמח לקבל מידע נוסף על אירוע זה. מי היו החברים שנאסרו, אולי כתבו מכתבים הביתה? (דוגמאת המכתב הקולקטיבי שיובא להלן), אולי זיכרונות שסופרו בעל פה, או מסמכים.

לקיבוץ שלום,

רצה הגורל להוסיף לשורת הפלוגה בתולדות הגלגולים של קיבוצנו את "פלוגת עכו".
מכתב זה נשלח אליכם עם הדלקת נר שני של חנוכה. ביום זה לפני ארבע שנים תקענו יתד
בבית שאן. שולחים אנו בזה את כל ברכותינו לקיבוץ ביום חגו. ותקוותנו לחוג אתכם
במשותף ובקרוב.

על הנעשה אצלנו אין להרבות בתיאורים. התנאים אינם מאפשרים... כאשר נראה, נשוחח.
מצב בריאותנו ורוחנו טוב. אוויר הים של עכו משפיע לטובה על התיאבון. החברה "מתפתחים",
מתעמלים וקצת... מתגעגעים.

קשים היו הימים הראשונים ללא אוכל ובגדים מתאימים. עתה זה השתנה לטובה. המוסדות דואגים
לנו ומספקים לנו במידת היכולת את החסר לנו. בכל זאת שלחו לנו בגדים. אם כי עבר זמן קצר
הננו צמאים לידיעות מכל הנעשה אצלכם. בעיקר מתעניינים החבר'ה בנעשה בעבודה ובענפים.
סוף סוף רבים כאן מנהלי הענפים...

נסיים בזה. שלום לכול ודרישת שלום חמה מ- 14 האבות לילדיהם. להתראות בקרוב!

פסל האגרוף גולף בזמן המאסר על ידי חשק פרנקל

צילום: משפחת פרנקל

דיווח מיפתח רונן – רכז משק ותשתיות

לחברי ניר דוד שלום

לקראת סוף שנת 2024, אני מבקש לעדכן ולספר על סיכומי שנת 2024 ועל התוכניות במשק, בתשתיות ובחקלאות – לקראת שנת 2025.

ענפי חקלאות:

ענפי החקלאות (גד"ש-מטעים, מדגה) סיכמו את שנת 2024 כשנה טובה מאד (בגד"ש ובמטעים) וסבירה במדגה מהבחינה הכספית והמקצועית.

חקלאות הצומח השיגה תוצאות שיא של 6 השנים האחרונות, לאחר שעברה שנת שיא קודמת ב- 2023, זאת בזכות שנת יבולים טובים ומחירים טובים לגידולי השדה: עגבניות, חיטה, תירס וירקות אחרים. בנוסף יבולים טובים במטעי המנגו, תרומה של מטעי התמרים (פרי ולולים) ויבול שיא של מטע הליצ'י – סייעה בידנו להשיג את התוצאה הטובה מאוד כנ"ל.

מדגה: גם ב- 2024 נהנינו ממחירים טובים לחלק מסוגי הדגים (בעיקר אמנון, באס וברמונדי) ומהקטנת הוצאות מסוימת בכדי לסיים שנה רווחית נוספת (רווח משמעותי) השנייה מאז 2019. תמיכות המדינה בגידול דגי איכות (ברמונדי, באס – אצלנו) שנכנסו לתוקף השנה, ביחד עם התמיכות הקיימות עד 2026 בדגים הרגילים (אמנון, בורי, קרפיון) עדיין מסייעות לנו באופן משמעותי, אך השנה כמויות הדגים ששיווקנו, היו נמוכות מעט מהתוכנית.

בשטחי המדגה הולך ונשלם פרויקט "הארכת תוואי נחל עמל קדום" בהובלת רשות ניקוז ירדן דרומי. העבודות המבוצעות במלוא המרץ, מאפשרות למדגה למחזר את המים מהבריכות הסמוכות לתוואי "נחל עמל קדום" באופן שמפריד אותם מהנחל, ומאפשר הזרמת מי אסי נקיים בתוואי, כפי שנעשה היום במקטע שבין מאגרי מסילות, לשטחי ניר דוד.

ציפיות ותוכניות לשנת 2025 :

- ❖ גידולי השדה: כרגע מסתמנת שנת בצורת, ושטחי החיטה נמצאים בסיכון. לגבי שאר הגידולים אנחנו נידרש להשקות גם בתקופת החורף והוצאות המים יהיו גדולות ממה שהכרנו בשנים האחרונות.
 - ❖ לגבי גידולי המטעים עוד מוקדם לדעת איך תשפיע שנת הבצורת המסתמנת, אבל אנחנו צופים את המשך המגמה החיובית.
 - ❖ מטעים: אנחנו מתכננים להרחיב (להכפיל) בפברואר את שטח מטעי הליצי' מ- 60 דונם ל- 120 דונם על ידי הוצאת כל עץ שני והעתקתו לשטח הצמוד ממזרח, מהלך זה הוא מימוש של התוכנית שהוכנה כבר בעת הנטיעה (בצפיפות גבוהה) שהגיעה העת לממשה.
 - ❖ נוסף לכך, באותו תא שטח, מתוכנן לטעת מטע קטן של אבוקדו לזרעים, בהסכם עם משתלת בנאי, העובדת איתנו משך שנים.
 - ❖ מדגה: עוסקים בפירוקי המאגרים והעברת הדגים לבריכות מחסן ולשיווק, למרות היובש, מזג האוויר הקר בלילות, כבר משפיע על טמפרטורת המים שירדה למחוזות שלא הכרנו בשנים האחרונות בעונה זו.
 - לקראת שנת 2025 אנחנו מקווים להצליח ולשפר את גידול דגי הבאס, להגדיל עוד את ייצור הברמונדי ולקדם (בתמיכת המדינה) הקמת מתקן נוסף לאימון דגיגים, שיפנה בריכות בטון המשמשות כיום למטרה זו, לצורך הגדלת ייצור דגי האיכות.
 - לסיכום סקירת החקלאות: גם שנת 2024 הייתה שנה טובה מאוד מבחינה מקצועית וכלכלית, הקיבוץ ייהנה מתוצאות אלו, בחלוקת הרווחים הקרובה בשנת 2025.
 - התוצאות מראות כי צוות הניהול וצוות העובדים הקבוע שלנו, הינם טובים ויציבים ועושים את מלאכתם נאמנה, כך שאני מאמין ביכולתנו להתמודד עם אתגרי השנה הבאה (מזג אוויר, תנאי סחר ועוד) בתוצאות טובות, תחת המגבלות החיצוניות אשר אינן בשליטתנו.
-

תשתיות ועוד:

חשמל סולארי: בתחילת 2024 חתמנו על הסכם להקמת מערכת אגירה של חשמל במתח גבוה, בשטח הקיבוץ, המערכת נמצאת בשלבי רישוי אחרונים ואמורה לקום בתחילת 2025.

כפי שדווח בזמנו, המערכת תותקן בשטח צמוד למערכת הסולארית הקרקעית, תקלוט חשמל מהרשת ומעודפי הייצור הסולארי ותאפשר למערכת הקרקעית להפיק תפוקה מלאה בכל ימות השנה.

לניר דוד, מובטחת הכנסה קבועה ממתקן האגירה, ופוטנציאל לתוספת בגין רווחים. אנו מקווים שהמערכת תוקם ותחובר לרשת המחלק, במחצית 2025.

עמדות טעינה לרכב חשמלי: כדי לענות על הצורך, תקצבנו ונקים עוד שתי עמדות טעינה לרכב חשמלי: **בין הצימרים לבין בתי המגורים**, בשלב זה העמדות הקיימות פנויות לטעינה ללא עומס גדול, וההתנהלות השוטפת תקינה.

תשתית חשמל: החודש החלפנו שנאי משנת ייצור 1971! ששירת אותנו בנאמנות באזור המשקי משך עשרות בשנים, התחלנו בתכנון חיבור השכונה הדרומית החדשה – למערכת המתח הגבוה של מחלק חשמל ניר דוד, ואנחנו מקדמים החלפת מוני חשמל ישנים.

תקשורת: חברת דיאפינד (עידית בעזרת סטאס) לקחה אחריות על מערך התקשורת בניר דוד, אנו יודעים שרמת השירות נפגעה עם עזיבתו של טל, והעברנו לעידית וליובל משוב על כך. אנו מקווים לשיפור בתחום זה, עם זאת צריך להבין שהעלויות שנדרשות להחזקת איש מחשבים ברמתו של טל, היו גבוהות ויהיה קשה לחזור לרמת השירות שהורגלנו בה.

❖ אנו עוסקים כל העת בתכנון וביצוע ההשקעות בפיתוח ענף חקלאות צומח – ובחודשים הקרובים נבחן התקשרות לפרויקט משולב אגרו וולטאי [מטע או שדה שמשולבים בו פאנלים המייצרים חשמל. השטח ממשיך לתפקד כשטח חקלאי, אך גם מייצר חשמל] עם אחת החברות המובילות בענף.

❖ במדגה: מתכננים לנצל מענקים נדיבים לתחום דגי איכות כדי להקים מתקן אימון דגיגים נוסף. כמו כן אנו בוחנים הוספת מערכות סולאריות בשטחים שלא נוצלו עד כה, במודל שכירות.

- ❖ מיצוי הפוטנציאל לייצור חשמל סולארי על ידי הפעלת מתקן האגירה.
- ❖ המשך פיתוח ושיפור תשתיות חשמל ותקשורת.
- ❖ השלמת תכנון ותקצוב מערכות החשמל בשכונת התמרים הדרומית.
- ❖ שימור והגדלת יתרות פיננסיות המיועדות למטרות שונות על פי החלטות הקיבוץ: על פי החלטות ההנהלה אנחנו מחזיקים יתרה משמעותית של כספים, המיועדים לאירועים בלתי צפויים, או כאלו שצפויים (קרן האסי, סגירת שומות מס הכנסה לשנים קודמות, קרן המילואים על ייעודיה השונים) אבל איננו יודעים את היקפם הסופי.
- אנו מנהלים יתרות אלו באחריות ועדת השקעות בהרכב: אורי כרמל (יו"ר) ערן פז, גליה סגל דורון סטיניצקי (דירקטור חיצוני) והח"מ ובליווי יועץ חיצוני מתמחה בתחום בשם איילון ג'דה, עמו התקשרנו השנה ועד כה אנחנו מרוצים מאוד, מהעבודה עמו.
- לסיום הדברים הפעם ברצוני להתייחס למגמות הכלליות במדינה ובעולם: מצד אחד, עצימות המלחמה שככה בחודשים האחרונים, מצד שני: הסביבה הכלכלית: תקציב 2025, העלאות מיסים ומחירי תשומות כמו: מע"מ, מים, חשמל וארנונה מטילים צל כבד על השנה הנכנסת, כפי שצינתי, הבצורת המסתמנת עלולה לפגוע בחלק מהחקלאות שלנו.
- בעולם: מצד אחד, המגמות הנובעות מחילופי הממשל בארה"ב, מלחמות הסחר ומלחמת רוסיה אוקראינה, מייצרות אי ודאות ומחייבות אותנו להמשיך ולהתנהל בזהירות ובאחריות, כדי להיות מוכנים לזעזועים, מצד שני לא להפסיק את ההשקעות הנדרשות במגמות הפיתוח בנירעות, ובתיירות בהמשך לשנה פחות טובה, שחוינו בשני העסקים המרכזיים בניר דוד.
- כמו בשנים קודמות: שילוב של שמירת יתרות כספיות ואחריות פיננסית מבלי לוותר על מהלכי פיתוח והשקעה מושכלים בעסקי הקיבוץ, ינחו אותנו גם בשנה זו. אני מאמין שנוכל להשיג תוצאות טובות לטובת ניר דוד, על כל חבריו ותושביו.

יפתח רונן.

דרור סגל – שני גידולי שלחין מעניינים, שהיו בשדות הקיבוץ בעבר

הערות והארות חוזרות אודות המדור:

המדור הזה בעלון, נולד בהצעת המערכת. המטרה להאיר ולהציף אירועים, ענפים, מתקנים ותופעות, שרווחו בקיבוץ בעבר, מהקמתו ועד היום. הנושאים והתחומים שנידונים כאן, מהווים הצצה, הארה וגירוי עניין ומחשבה. הם אינם מתיימרים להוות מחקר היסטורי או סוציולוגי-חברתי מקיף. גם מסגרת העלון מגבילה בהיקף החומר שניתן לפרוס.

אנו מאוד שמחים על גילויי העניין ועל פרטים נוספים שעולים לאחר הכתבות, מרחבי הקיבוץ וגם מחוצה לו, על ידי בנים וחברים שחיו כאן בעבר. יתכן מאוד שנשמטו בכתבות חלק מהעובדים או האירועים שהתרחשו במסגרת זו. לא פעם חסרים פרטים וצילומים אפילו בארכיון. אנו חוזרים ומציעים להעביר לארכיון הקיבוץ תמונות ומסמכים פרטיים שקיימים אצלכם, לפחות העתק, למען המורשת, המחקר והדורות הבאים.

סלק סוכר

הצמח שייך למשפחת הסלקיים. המין הזה מכיל אחוז סוכר גבוה יחסית. היריבות בין אנגליה לצרפת בימי נפוליאון, יצרה בצרפת מחסור בסוכר, שהופק עד אז מקנה סוכר. הצרפתים הקימו מפעל להפקת סוכר מגידול הסלק הזה, המכיל כאמור, יותר סוכר.

בארץ החלו ניסיונות לגדלו בשנות העשרים והשלושים, אך רובם כשלו. רק בשנות החמישים החל גידול משמעותי יותר, אף הוא עם קשיים מרובים. המפעל העיקרי שהוקם בארץ היה בעיר עפולה. בשלהי שנות השישים הגיע היקף הגידול לשיאו. אך הפקת הסוכר הייתה יקרה וסובסדה על ידי הממשלה.

בראשית שנות השבעים פסק
הסבסוד הממשלתי וגידול
הסלק לסוכר חדל לחלוטין
במדינת ישראל.

בעמק בית שאן וכנראה אפילו באזור גן השלושה, גידלו קנה סוכר מימי הבית השני ואילך, בעיקר הממלוקים. יתכן שהייתה כאן טחנה לריסוק הקנים בכוח המים. יש עדויות גם בבית שאן ועין הנציב. בחצר המוזיאון אבן טחינה ייחודית מבזלת, עם חריצים. האבן חלולה וככל הנראה שימשה בתהליך הפקת הסוכר מהקנים.

פריט בזלת ייחודי, חלול בתוכו, וחרוץ בחלקו החיצוני. חוקרים רבים סבורים כי שימשו להפקת סוכר מקני סוכר שגודלו באזור. (מוצג במוזיאון לארכיאולוגיה בגן השלושה [צילום: אריה גינתון])

בניר דוד החלו לגדל סלק סוכר באותן שנים וחדלו כמו כולם, עם הורדת הסבסוד הממשלתי וסגירת המפעל בעפולה.

קלטור והכנת השדה

לסלק סוכר, 1948

[ארכיון ניר דוד]

כותנה

כותנה היא בעצם סיב הצומח סביב זרעי הצמח ממשפחת החלמיתיים. הסיבים מאפשרים לטוות חוטים וליצור אריגים יפים ונעימים ללבוש, ושלל שימושים נוספים. גילויים חדשים מוכיחים כי סיבים ופריטי כותנה יובאו לעמק בית שאן, כבר לפני 7000 שנה מאזור אפגניסטן. כותנה גודלה גם במצרים ובמקומות נוספים. הכפר המקראי שנחפר בתל עמל, מתחת למוזיאון הארכיאולוגי, כונה על ידי החופרים: "ישוב אורגים", זאת משום שנמצאו בחפירות שרידי נולים ומשקלות טוויה, ובשל הקרבה למים והעדויות ההיסטוריות על טוויה וצביעת אריגים באזור בית שאן. יש להניח שאריגים אלו נעשו מצמח הפשתן ומצמר. הממצאים שנחשפו בתל עמל, נוסף לקרבה למים, לעדויות היסטוריות, ולכתובת עברית על קנקן חרס גדול מימי שלמה המלך בקירוב, הביאו את החופרים להשערה כי אולי ישבו כאן משפחות בִּית עֶבְדָּת הַבָּץ [משפחות שעסקו בעיבוד פשתן], המתוארות במקרא, שעסקו בטוויה וצביעת בדים.

שבר קערת טוויה, עשויה חרס. מוצגת במוזיאון
לארכיאולוגיה [צילום: דרור סגל]

משקלות נול שנחשפו בחפירות תל עמל המקראי.
המוזיאון לארכיאולוגיה [צילום: דרור סגל]

שדה כותנה.

משמאל לאחר שהקטפת עברה.

מימין ממתין לקטיף.

[התמונות הבאות: ארכיון ניר דוד]

ניסיונות מודרניים ראשונים לגדל כותנה נעשו בארץ ישראל עם ראשית הציונות. רובם כשלו בשל איכות נמוכה ועבודת ידיים מרובה. רק במחצית השנייה של המאה העשרים, הלך והתקדם המיכון, בעיקר באמצעות מכונה שקוטפת ושיטות השקיה בפריסת צינורות טפטוף ואחר כך קו-נוע. גידול הכותנה הפך דומיננטי בענף השלחין / גד"ש. הוקמו מפעלי מְנִפְטָה (מפַעַל להפְרַדת חומרי הפסולת מן הכותנה) במפעלים האזוריים והעמק הפך מדי שנה בסתיו, ל"ים לבן". בשיא הגידול היו לניר דוד מעל ל-3000 דונם כותנה. השדות ועבודת הקטפות, הפכו לנוף ילדותנו. תחילה כילדים, קפצנו והידקנו כותנה בסל הגדול, עבודה שהייתה לשעשוע. במוסד החינוכי, עבדנו בגיוסים מפרכים עם כל הכיתה ולעיתים גם עם כל הקיבוץ, לרבות ותיקיו. הגיוסים כללו בעיקר גו כפוף והרבה מכות מעדר על עשבים שוטים וחמקניים. המנטאליות והחשיבה הקיבוצית היו כה שונים אז. לא רק שיצאנו לגיוסים עם כל הקיבוץ, נשלחנו ככיתות נערים בתיכון לעבוד גם בשדות רשפים ובית אלפא. לאחר הצבא חלקנו עבד במנפטה האזורית.

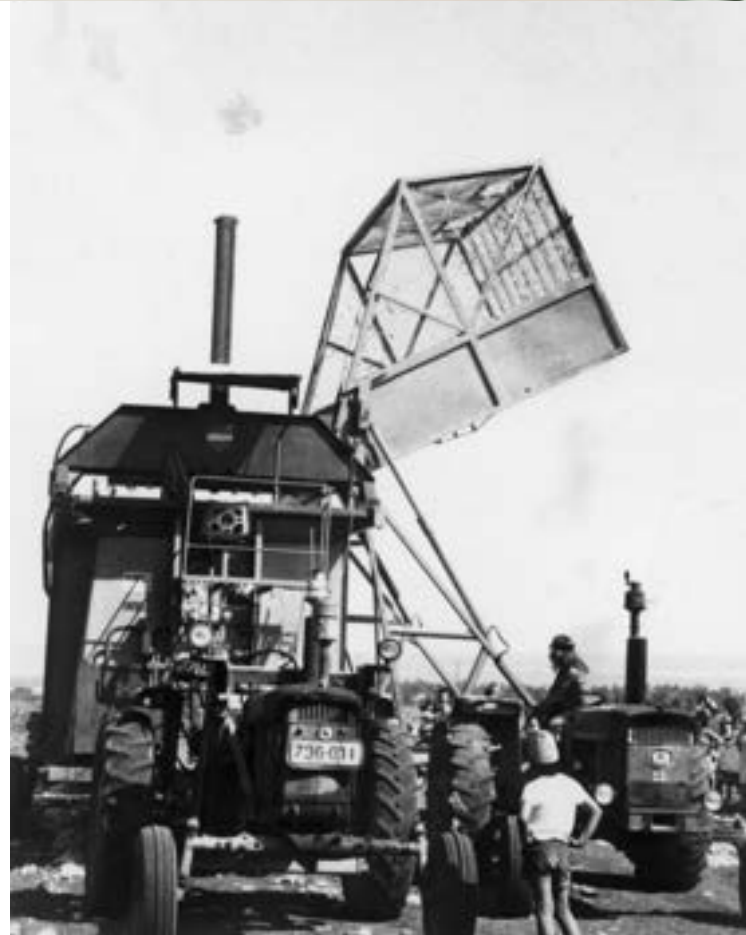

ראשית המיכון בשדות הכותנה. הקטפת שופכת את הסל לעגלת ביניים ומשם למסגרת רשת על משטח. ההידוק עדיין באמצעות משקל הגוף, בקפיצות וברקיעות רגליים. הצילום בשדה מצפון לכביש ולקיבוץ. ברקע תל זהרה, רמות יששכר, הר התבור וגבעת המורה

עגלת הביניים מחוברת לטרקטור ושופכת את הכותנה מהקטפת אל הסל. האנשים קופצים ומהדקים. לבסוף הוצא גם סל / מסגרת הרשת והבָּלָה נותרה בשטח

סל הביניים שופך את הכותנה. בשלב הזה כבר מהדק אותה
המכבש המכאני

גיוסים אופייניים בעישוב
הכותנה. כל הקיבוץ
משתתף, החל מנערי
המוסד החינוכי ועד
לוותיקים

מגלגלים את צינורות ההשקיה בטפטוף. גלגלי הצינורות שבים אלינו כל חג ביכורים. המתנדבות נעלמו כנראה לעד

הזיכרונות האישיים שלי מהכותנה הם ברגשות יותר מעורבים. מסתבר שאני אלרגי לצמח ולסיב הלבן. אלא שבאותם ימים טרם המציאו את המילה אלרגיה, ודאי בקיבוץ. התרופה השכיחה הייתה: "תתגבר!" רק אחרי הצבא, במנפטה, כמעט ונחנקתי וסיימתי מייד את תרומתי לגידול הזה.

השיטות הלכו והשתכללו: ההשקיה הפכה אוטומטית, העשבים השוטים מסתלקים מהעולם באמצעות מטוסי ריסוס ומרססי ענק שנראים כמו רכב חלל. את בלות הכותנה כובשת מכונה והרומנטיקה בשדה פחתה וירדה לאפס עם היעלמות בני הנוער וקבוצות המתנדבים מחו"ל. למרות השכלולים וההתקדמות המכאנית גידול הכותנה הלך ופחת. תרמו לכך מחירי השוק העולמי, תחרות ממדינות מתפתחות, וכמובן מסין, מחירי המים והריסוסים. חלק מחומרי הריסוס היו יעילים אך הוצאו משימוש משיקולי בריאות ואיכות הסביבה. שדות הכותנה הלכו ונעלמו מנוף העמק, ועימם גם מפעלי המנפטות והמכונות הגדולות שדממו ונטשו.

היתה לכותנה לאחרונה, עדנה מסוימת, בעיקר עם השכלול הטכנולוגי של קטפת שגם מהדקת ומוציאה בלות עגולות וארוזות. אך בגדול ענפי הגד"ש עברו לגידולים אחרים, רבים ומגוונים.

ובנימה נוסטלגית: שדות הכותנה נותרו בליבנו ויש להם מקום של כבוד בזיכרונות הילדות שלנו.

תודה ליהודית בארכיון הקיבוץ, על התמונות הנוסטלגיות ולכל מי שסיפר ורענן את זכרוני.

זוהי קטפת של חברת ג'ון דיר, אחת משלוש שקטפו את הכותנה שלנו.
היא ניצבת בכניסה לקיבוץ.
מדוע הוצבה שם ועל ידי מי?
על כך בעלון הבא.

עידו גופר – Slow tourism

אחת מחוויות הילדות הזכורות לי לטובה הן סיורי צפרות בבריכות הדגים. הייתי יוצא לבריכות עם הוריי, ברגל או באופניים, חמושים במשקפות ומגדירים ונהנים משפע הציפורים שפקדו את הבריכות – בעיקר בעונות הנדידה ובמהלך החורף. שם החלה אהבתי הגדולה לבעלי חיים ושם למדתי איך מבדילים בין חסידה לאנפה, בין סיקסק לשרקרק, בין קרקיר לשרשיר ובין מגלן לסייפן.

עם השנים החל העסק להשתנות – הבריכות שהיו מוקפות צמחיה טבעית וסלולות בדרכי עפר שהניבו פטריות לרוב, השתנו: הצמחייה כוסחה ורוססה והדרכים נסללו במחלוטה לבנה. המגדירים הפכו לאפליקציות, המשקפות לסמארטפונים. רשתות נתלו על חלק מהבריכות והחלק השני הצמיח תאים סולריים על פני המים. וגם אני גדלתי והשתנתי ועברתי להתעניין בדברים אחרים. רק הציפורים לא השתנו והן ממשיכות להגיע אלינו בסתיו בדרכן לאפריקה וחלק גם נשארות לחרוף אצלנו, עד שיחזרו לארצות הקור באביב.

רציתי לשלוח אתכם לחזור ולטייל בבריכות. לחזור אל אותה חווית ילדות שהייתה לי, אולם בסיור מקדים לכתבה זו הרגשתי שחוויות הצפרות בנוף המתועש והחשוף של הבריכות שלנו, כאשר הן עומדות על משטחי התאים הסולריים, מפקשש משהו מחוויות הצפרות הטהורה. זה לא שאין מגוון רחב של ציפורים אצלנו, אלא שהדשא כבר לא כל כך ירוק.

למזלנו יש לנו שכנים ואצלם, כמו אצל רוב השכנים בעולם – הדשא ירוק יותר (וגם מגוון הציפורים גדול יותר). אני מתכוון לשכנים שבסוף הדרך, לכפר רופין. לפני כמה שנים, לאחר הפסדים רבים לענף הדייג ועליית מחירי המים, החלו הכפרופינים לנטוש את שטחי הבריכות ולהפסיק לגדל בהם דגים. באחד המאגרים הצמודים לגדר המערכת (מאגר עמוד), מתחת לבית הקברות, החליט הקיבוץ לנסות משהו אחר וביחד עם החברה להגנת הטבע יצא לפרויקט השבה לטבע או בלעז RE- WILDING.

בדרך כלל אנחנו רגילים שהשבה לטבע פירושה להחזיר חיה מסוימת לטבע, אבל כאן מחזירים את השטח עצמו לטבע. הופסק גידול הדגים במאגר וניתנה האפשרות לצמחיה לגדול חופשי באין מפרע. התוצאה הייתה שמהר מאוד התכסה המאגר כולו בקנה ואשל ולא נשאר מקום ומים פתוחים לעופות המים. לאחר שירד האסימון שגם את הטבע צריך לנהל – חלק מהקנה והאשלים כוסח ונערם לאיים שנראים עד היום בלב המאגר, מפלס המים יוצב על רמה מסוימת ובתהליך של ניסוי וטעיה נמצא האיזון בין השטחים היבשים למוצפים של המאגר.

מאגר עמוד

ומי מרוויח מכל זה? הטבע מרוויח בתי גידול לחים שהם אזורי המחיה שנעלמו הכי הרבה בישראל (כל אחד רצה לייבש איזה ביצה). המגוון הביולוגי הרוויח. לציפורים, לחרקים וליונקים יש איפה לחיות, להסתתר ולאכול. מרוויח האדם שבא לבקר וליהנות מכל זה, למצוא שלוה ושקט ולראות ציפורים בסביבתן הטבעית. כנראה שגם קיבוץ כפר רופין יצליח להרוויח כמה גרושים מהפרויקט עם הפיכתו באופן מוצהר למטמיע פחמן דו חמצני בבורסת הפחמן המתעוררת בעולם (חברות ענק שחייבות להשקיע בהטמעת פחמן על פי רמת הזיהום והתחממות כדור הארץ לו הן אחראיות).

אז איך מגיעים? מומלץ להגיע למאגר מדרך היוצאת מזרחה מצפון לקיבוץ, היכן שהיה פעם בסיס הגמ"ר, דרך בריכות התצפית הקטנות (עוד פרויקט rewilding של מספר בריכות קטנות בהן נשתלה צמחיית נחלים שונה על מנת לשמש כבתי גידול לחים לציפורי סבך בעיקר. הפרויקט פחות מוצלח עקב כמה בעיות תכנון ואין שם מספר רב של ציפורים, אך שווה הצצה). מהבריכות יש להמשיך דרומה דרך מטע התמרים כמעט עד הקיבוץ ושם לפנות למטה לכיוון המאגר. הקפידו לא להגיע לדרך הפטרולים הקרובה. יש שתי נקודות תצפית על ואל המאגר – ממערב לו יש מצפה הנקרא מצפה הבנים (פרגולה היושבת על גבעה) ומדרום לו, מבית הקברות (יש דרך שעוקפת אותו ממזרח). השעות המומלצות הן לקראת שקיעה, אז מאות ציפורים מתכנסות במאגר ללינת הלילה שלהן. כמובן שחובה לבוא עם משקפות טובות ולמי שאין או למי שרוצה הרחבה של הידע שלו בצפרות – ניתן לתאם סיור מודרך במקום דרך מרכז הצפרות של כפר רופין (050-5395856). מבית הקברות ניתן להמשיך גם לבריכות שמדרום לקיבוץ, גם שם אפשר לראות שפע גדול של ציפורים. מבית הקברות גם מתחיל ונגמר "שביל כפר רופין", שביל הליכה של 8 קילומטר, מסומן בשלטים בצורת חסידה, אשר סובב את כל האתרים היפים מסביב לקיבוץ ושווה לעשותו למי שהזמן בידיו וכוחו במותניו.

ומי שרחוק לו, או סתם מתחשק לראות ציפורים בלי לעלות על הרכב – הבריכות שלנו הן עדיין גן עדן לא קטן שצפרים רבים בעולם מקנאים בשפע הציפורים שניתן לראות בהן. קחו משקפת ומגדיר ואם אתם מתעקשים אז גם את הילדים. העיקר שתצאו לַצֶּפֶר. התמונות צולמו על ידי גיא שָׁרִי ובאדיבותו, יוזם השביל ומנהל קהילת כפר רופין.

מגלנים במבנה תעופה

פסגת החרמון "שלי" – מספר יובל שורר

חודש יולי 1967. חורשת אקליפטוסים בפאתי קיבוץ מחניים. פלוגת סיירת חטיבה 3, מילואים, מספר שבועות לאחר שוך מלחמת ששת הימים. רובם מילואימניקים קיבוצניקים ואני, הצעיר מביניהם, זה מקרוב השתחררתי משירות סדיר בסיירת גולני. סביב המאהל, חונות להן בכניעה משאיות תוצרת רוסיה, שלל מהצבא הסורי. ציוד רב פזור ביניהן ובולטות בעיקר חביות הדלק. הכול מעיד על התארגנות חריגה.

וכבר נפוצות שמועות בפלוגה, אך עדיין אין פקודות, למשהו חריג ושונה. שונה מאוד מאוד: **הולכים לפסגת החרמון הסורי**. מתי? איך? שום דבר לא מפורט, מלבד זאת שמי שיוצא לחופשה הביתה, יצטייד כראוי למשימה. מבחינתי זה אומר שיש להביא מצלמה. בהגיעי בתורי הביתה, פניתי מייד **לעדה תמיר**, האמונה על מעבדת הצילום. שיתפתיה בסודי, ביקשתי וקיבלתי עדשה מיוחדת למצלמה שלי, המיועדת לצילומי שלג. חבריי ליחידה מבית אלפא ומגבע, הגדילו והזמינו להרפתקה מספר מיטיבי לכת ואוהבי הרפתקאות שאינם מהיחידה. כך מנינו על פי זכרוננו כ- 40 חיילים ואזרחים, ששים אלי מסע ברוח הפלמ"ח. הכול מוכן, יש מועד יציאה, יש מסלול ותכנית הליכה, כולם מצוידים למסע בן יומיים הכולל שני לילות עם לינה במרומי ההר. כל משתתף סחב על גבו תרמיל עם שק שינה מבד "קוץ" של פעם, מעיל מצ'וקמק ומזון. וכמובן חגור ונשק. רק דבר אחד אין: אין יידוע למפקדות הצבא על המבצע החשאי. יעני, אנחנו נעלמים ליומיים. (ויש גרסה שמשהו כן נמסר לפיקוד).

אחר הצהריים המוקדמים, בפאתי מגרש הכדורגל של הכפר הדרוזי מג'דל שאמס, שזה עתה הצטרף למדינת היהודים, אנחנו פורקים את עצמנו מהמשאיות הסוריות, אותן אלו שציפו למשהו חריג אחר (עליו יסופר בסיום), הוראות אחרונות, ציוד על הגב, וכבר נעים בטור בסמוך לכפר, היישר במעלה התלול מאוד אל הפסגה הראשונה הנראית לעין.

זה המקום לספר, כי כל החרמון חף מאלמנטים צבאיים בשלב זה. אין דרכים סלולות ואין שום מוצב צבאי בשני צידי הגבול. פסגת החרמון הסורי נמצאת בשטח סוריה וצמודה לקו הגבול שלה עם לבנון. בפסגה שגובהה 2814 מטר מעל פני הים, נמצאת אבן גבול בלבד. להתמצאות, נזכיר שגובה פסגת החרמון הישראלי הקרוי "מצפה שלגים" הינו 2236 מ' בעוד גובה נקודת היציאה שלנו לדרך מתחתית מג'דל שאמס הינו 1100 מ'.

התמונה מהאינטרנט צולמה מרמת הגולן: קו ראשון משמאל = מג'דל שמס.
קו שני = מוצב החרמון הישראלי. קו שלישי = פסגת החרמון, הסורי.

אודה, שבזמן אמת לא ידעתי מהו אורך המסלול וקשיין, וסמכתי לגמרי על הנוטים שלנו. בדיעבד, צעדנו מעל 20 ק"מ אל פסגת החרמון וכך גם בחזרה.

ובכן, לאחר הנסיקה הראשונה במעלה ההר, צעדנו צפונה על קו רכס החרמון וממש על הגבול בין סוריה ולבנון. ההליכה זימנה לנו מספר הפתעות, חוויות ומראות נוף שמבחינתי היו היפים והמרשימים ביותר שעשיתי בארצנו.

אירוע ראשון – השמש כבר שוקעת, אור אחרון, אנחנו בגובה של כ- 2000 מ', ולפתע מתגלית מלפנים וגבוה מאיתנו, חולייה בת 5 חיילים, יושבים על הסלעים עם הפנים אלינו. עצירה, מתח, הנשק בידים, אולם מהר מתברר כי אלו חיילי גולני, שהושמטו לנקודה זו כמו גם חוליות נוספות על מנת לקבוע עובדה שזוהי נקודת הגבול שצה"ל מסמן לאחר מלחמת ששת הימים. ברכות הדדיות, אהלן, ואנו ממשיכים צפונה ולמעלה. ועדיין לפני רדת החשכה אני מוקסם מהנוף המרהיב: על פני הקרקע גבעות משובצות בשלוגיות, שאריות שלג ששרדו מהחורף. מימיננו – מזרחה ולמטה במישור הענק, משובצים כפרים סוריים. משמאל ומערבה לכיוון לבנון, המראה מצטייר כאירופאי לגמרי. הרחק במערב ובמקביל לרכס החרמון, מזדקף תאומו הנקרא הר "מול הלבנון". וביניהם ומתחתינו שכבת עננים לבנים אפורים, השטים מזרחה כאילו היינו צופים בהם ממטוס. נעצרה נשימתי למראות אלו, בפרט שטרם טסתי מעודי לחו"ל, שהרי רק השתחררתי מהצבא. הזכרתי את המצלמה שהכנתי מבעוד מועד לרגעים כאלו, ואכן היא לא פסקה מלהנציח בהתלהבות את המראות המדהימים, כאילו חשה את ייחודו של האירוע החרגי, עתה ובהמשך הדרך, ועל כך עוד אשוב לספר...

החושך מעל רכס החרמון כבר ירד אך שיירת ההולכים ממשיכה לצעוד, בשקט, אם כי פה ושם נשמעים קולות תמיהה לגבי ההתארגנות לשינה. ואכן, נמצא המקום ה"אידאלי" ללינת לילה: במדרון סלעי, בינות למרבצי שלוגיות, פה ושם קטעי קרקע חשופה ומזמינה לבוא אליה, שהמשמעות היתה להתחיל להתחפר, ליישר פיסת קרקע באמצעות סלעים המדמים מכוש, לפרוש את שק השינה הדק שאינו מודע לתפקידו להמשך הלילה, וכל זאת לא לפני שערכנו רשימת שמירה, עם חילופים כל חצי שעה. וזה הלך ככה: אני בתוך שק השינה שסנטימטרים ממנו שלוגית לבנה וקפואה, בליטות אבנים בגבי, ורק אז, אבוי – רק אז התוודעתי לקור העז והבלתי אפשרי. ועתה, כשממילא איני נרדם, מגיע תורי לשמירה המיוחלת. מבלי לצאת מהשק, רק בהתרוממות קלה מילאתי את חובתי לביטחון הפלוגה. עד מהרה נשמעים קולות תסכול מתוך שקי השינה, של הסובלים מהקור הנורא. השעה כבר 3.00 בלילה, ונשמעת פקודה כל-כך מתבקשת – לקום, לארוז ולהמשיך בצעידה. בחשיכה נע לו הטור לקראת הזריחה המפציעה מהמזרח הסורי, בעוד שעות האור מזמנות לנו שוב חוויות חדשות. רן אריאלי, זואולוג השוקד ביום יום על עבודת הדוקטורט בחקר החולדים, מרים מדי פעם איזה רמש מסקרן או לטאה איטית, הקפואה מהקור העז, ואז זה קורה, הוא מגלה ולוכד במומחיות נחש. נדמה לי שזה צפע החרמון הארסי מאוד, שיצא להתחרדן בשמש ומוצא את שביו בבקבוק כלשהו. הרעיון המבריק הוא לטמון את הבקבוק בשלג, ולסמנו בעיגול אבנים כדי שבדרכנו בחזרה הוא ייאסף ויגיע למדינת היהודים כלאחר כבוד. בוצע חלקית... אבדו עקבותיו בשובנו. בעודנו נפעמים מהמראות המרהיבים ממרומי החרמון, הופתענו פעם נוספת: במדרון המערבי הסמוך לנו, נגלית פתאום פרה בודדת. וכשיש פרה יש גם רועה בודד. הטווח בינינו הוא כמה עשרות מטרים. אין אחד מאתנו שלא חלפה במוחו ברגע זה המחשבה על אירוע הל"ה במלחמת השחרור. ומכאן הדילמה: מה לעשות עם הרועה – לעוזבו לנפשו או... על מנת שלא ידווח למישהו על הימצאותנו כאן. לא יודע האם הוא סורי או לבנוני, מכל מקום, ניתקנו מגע עימו והמשכנו בדרכנו. פסגת ההר כבר נראית מתנשאת מצפון. עתה הוחלט שמי שאינו מעוניין למשוך עד לפסגה, יישאר כאן בשקע מוסתר בהר עד לשובנו. חמשת הנשארים גם הופקדו על שמירת תרמילי הציוד שנפרקו מגב הממשיכים, ממש בטרם העלייה הסופית לפסגה. ופה מתרחש הפרק הבא והוא ההעפלה לפסגה. עזרא זוסמן, מפקד הסיירת, פוקד להתפרש משני צדדיו במבנה לקראת היתקלות, עם הנשק דרוך בהיכון ואוסר להשיגו בצעידה אל הפסגה. אז אמר... בדרך פלא, בכל צעד נוסף המהירות מוחשת, כלומר התצורה לקראת היתקלות הופכת ל-V

כאשר המ"פ במרכז כבר אחרון. ולבסוף ללא הזנקה, פצחנו בריצה מטורפת על מנת להיות הראשונים בפסגה!

השעה 12:00 בצהריים והסיירת עם נספחיה האזרחיים על פסגת החרמון. הסורי – בגובה 2814. הפסגה החשופה שכה ציפתה לנו, ובמרכז עמוד גבול ריבועי מבטון בלבד, היתה עדה לביקורנו בן השעתיים שבו ניתנו מספר "הרצאות" ע"י המומחים שבינינו בנושאי גאוגרפית המקום, זואולוגיה ועוד. אני ניצלתי את המצב החד פעמי בחיים, התיישבתי על גבי עמוד הגבול, וזכיתי להנצחה היסטורית ע"י עמי קמבר מבית אלפא שצילם אותי במצלמתי החרוצה. במקביל נשמעו ניסיונותיו הממושכים של הקשר אמציה ליצור קשר עם הפיקוד ולדווח על מיקומנו, אך ללא הצלחה. (יש גרסה שהפיקוד העלה פייפר לחפש אותנו...). כך או כך נותרנו חשאים. וזאת, כשאנו בקו אווירי 30 ק"מ מדמשק הנמצאת למטה בצפון מזרח. אין ספק שההרגשה היתה של התרגשות וסיפוק אדיר מכיבוש הפסגה וחוויה שלא תישכח לכל החיים.

מסלול המסע

ועתה לסיפור השיבה לארץ. לקח הלילה הקפוא שעברנו גרם להחלטה לעשות את כל הדרך בחזרה במהלך אחד, כלומר ללא הפסקת שינה כפי שתוכנן מראש. יצאנו למסע בסביבות השעה 14:00, אספנו את תרמילינו ואת חמשת הנותרים, ולפנינו מעל 20 ק"מ של צעידה באור ובחושך. מראות הנוף הנפלא שבו שנית. הנחש לא נמצא כאמור, וגם הפרה והרועה נעלמו. ראובן טרייבר ניווט את הטור ולידו עזרא המ"פ. כך צעדנו שעות עד שכבר בחשיכה נשמעו משמאל ולמטה נביחות כלבים, שסימנו לנו שהגענו אל מעל מג'דל שאמס. עוד ירידה תלולה וחברנו אל משאיות השלל שציפו לנו והסיעונו לחורשה במחניים באמצע הלילה.

וסיפור נלווה – נודע לכתב הצבאי של מעריב, יעקב ארז, אודות ההרפתקה. הוא הופיע אצלנו בערב, וסביב מדורה, ביקש לשמוע את סיפורנו. הצ'יזבטים רצו שם, גוזמאות ללא הגבלה, כמו בפלמ"ח, והוא רשם הכול בשקידה.

"העונש" – מפקדינו זומנו לפיקוד, ננזפו (באהבה) והפלוגה נענשה בכך ששחררה מהמילואים ב"טרם עת". ולמה? כפי שנרמז, הכנו אירוע חריג נוסף – נסיעה לסיור נרחב בסיני שלאחר המלחמה, ולשם כך נאספו רכבי שלל, ציוד ודלק – וכל זה ירד לטמיון ונותרנו עם טעם של תסכול.

ולסיום, המצלמה – בשובי הביתה פיתחתי במעבדה את סרט הצילום הנחשק מהטיול, וראה זה פלא, כל התמונות יצאו שקופות. אין! ורק תמונה אחת, רחמנא ליצלן, הצליחה כעדה להיסטוריה – התמונה שלי בפסגת החרמון! ולדאבוני איני מוצא אותה באלבומים.

כל מה שסופר כאן נשלף מזיכרוני לאחר 57 שנים מאז מלחמת ששת הימים. בוודאי יש גם גרסאות קרובות ודגשים אחרים בהתאם לתפקיד ולמיקום בטור המסע. היה נהדר!!

מתן בז'רנו כותב לנו

שלום לכל קהילת ניר דוד ולקוראי העלון בפרט, דרישת שלום משוויץ.
התבקשתי לספר קצת על מהלך הנסיעה שלנו, ואני שמח על ההזדמנות.

טסנו בסוף ספטמבר, בלי כיוון או תבנית מוגדרת, פשוט לנסות חיים חדשים במקום חדש.
"לנער את האבק..."

נחתנו בציריך, שכרנו רכב בשדה וגרנו בדירת AIRBNB, כשהדבר הראשון היה למצוא בית.
חיפשנו ומצאנו בית נחמד בכפר שנקרא בנוויל, באזור הכפרי של באזל, בקנטון באזל-לאנד.
הדבר הראשון, היה הכניסה של הילדים לביה"ס היסודי בכפר. באופן טבעי, לפני היום הראשון הם היו מאוד
לחוצים. סיפרתי להם שכל הילדות חלמתי לעבור למקום חדש ולביה"ס חדש, ויש להם פה הזדמנות.
זהו ביה"ס קטן, שלא לומר קטנצ'יק... כ- 60 ילדים והכיתות מחוברות: א'+ב', ג'+ד', ה'+ו', ובמרחק הליכה
מהבית – כמעט כמו בית שקד. בכניסה, צריך להוריד נעליים ולעבור לנעלי בית, הרגשה של ביה"ס פרטי.
כל יום הילדים באים להפסקת צהרים בבית בין 12:00-13:30 ואז חוזרים ללמוד עד 16:00. עבורם הכניסה
לביה"ס היתה קלה והילדים בכפר מאוד נחמדים ותומכים. בכיתה יש טאבלט עם גוגל טרנסלייט עברית-
גרמנית עבורם.

זיו: "האתגרים בביה"ס, מעבר ללימוד הגרמנית, שיש גם לימודי צרפתית ואנגלית, והחשבון ברמה גבוהה –
פונקציות וכו'..."

נור: "שיעורי יוקליילי מאוד קשים לי, וגם זה שאני לא מבינה את המורה."
יש שיעור דת פעם בשבוע – בעיקר היסטוריה, על הגעת הנצרות מישראל לאירופה והשליחים. שאלו אותנו
בעדינות אם אנחנו מעדיפים שזיו לא ישתתף בהם, אבל הוא רוצה ומאוד נהנה מהם, וזוכה ליחס מועדף כי
הוא מכיר את "שפת הקודש", והתבקש לכתוב על הלוח "ירושלים" בעברית. מדי פעם נותנים לו לקרוא
טקסט מהספר בעברית. מבחינתם, הוא סוג של קוסם שמצליח לקרוא את השפה הזאת.
בשיעורי מוזיקה, חלק מהשירים בשפות שונות, והרפרטואר כולל את "הבאנו שלום עליכם" וגם את "הנה מה
טוב ומה נעים, שבת אחים גם יחד". זיו טוען שהם שרים: "הנה מה טוף".

באופן כללי – האנשים מאוד נחמדים ומקבלים אותנו יפה והשווים מצדיקים את שמם כאדיבים על הכביש. לא נתקלנו בעוינות כלפינו כישראלים או כיהודים, ואנחנו מרגישים נוח להגיד שאנחנו מישראל כששואלים אותנו מה השפה המוזרה שאנחנו מדברים.

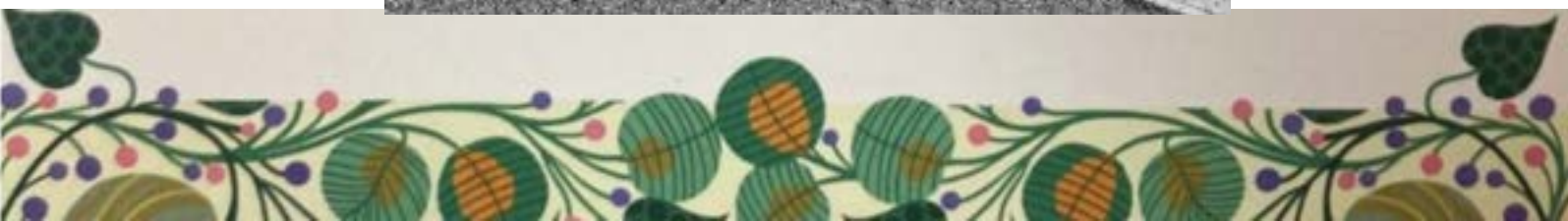
כמו בכל בית, גם לנו יש תנור עצים, פה זה מאוד מקובל ופחות מפריע לשכנים... יהודית התחילה לעבוד במוזיאון היהודי בבאזל שהוא המוזיאון היהודי היחיד בשווייץ. אני בתהליכי חיפוש עבודה ובמקביל מנסה להסדיר את מעמדי החוקי פה. באופן כללי – המון בירוקרטיה, הרבה יותר ממה שציפיתי.

אנחנו לומדים גרמנית עם אפליקציה בטלפון, וכבר מצליחים לתקשר בצורה בסיסית. את הזמן הפנוי אנחנו משקיעים בעיקר בטיולים רגליים בסביבה, מזג האוויר קר אבל בהיר ומאפשר להיות בחוץ, ואפילו חווינו שלג אמיתי.

לסיכום – אחרי כמעט שלושה חודשים, עבורי, חוויה לא פשוטה, ספק אם הייתי עושה את זה שוב אם הייתי יודע כמה קשה יהיה לי. כבר יצא לי להגיד ליהודית: "איך לא הלכנו על שנה במזרח..." מצד שני, צריך זמן להתרגל ואין דרך לקצר את תהליך הלימוד. מקווה שבהמשך אצליח להרגיש נחת. גם לגבי הקיבוץ, יש הערכה מחודשת. כשאתה גר בו, הוא מובן מאליו, אבל ממרחק, הסאוונה בהולצר והאסי מאוד חסרים, והילדים מאוד מתגעגעים לחברים בקיבוץ. דברים פשוטים כמו כלבו, יום הילד, חד"א או ללכת לסבתא פתאום מקבלים משמעות אחרת. אנחנו מאוד מתגעגעים לקיבוץ ולכולם, בטח נבוא לבקר באביב. להתראות, משפחת בז'רנו.

מה שבקצה השני.....

[מכירים את ההודעות המיוחדות בסיום החדשות: "משטרת ישראל מבקשת את עזרת הציבור..." ועל פי רוב איננו יודעים מה עלה בגורלו של הנעדר.

כך ב"מקומי": לפעמים מתפרסמת בקשה לחתול שאבד, אופנים שנעלמו וכו' וכו'.

מה עלה בגורלם של אלו?

מדור חדש בעלון מבקש לצוד את סופי הסיפורים.]

היי קובי, בעניין המודעה שפרסמת לפני כמה ימים ב"מקומי", בנוגע לגניבת עציצים מבית הקברות. תוכל לספר מה גנבו?

21:05 ✓

לא זוכר את שם הצמח אך באדניות היו שני סוגים הוצאו בעלי התפרחת האדומה את הלבנים השאירו אותם רואים בתמונה.

21:07

אז לקחו צמחים עם השורשים בלי האדנית?

21:08

האדנית ממש כבדה מבטון. הוצאו עם השורשים.

יכול להיות שאם הייתה פחות
כבדה, היו לוקחים גם
אותה....
גילית במקרה, או שמישהו
אמר לך?

21:10 ✓✓

אני פוקד את המקום לעתים.
וכך גיליתי.

21:11

קובי, אם אני זוכרת נכון, כבר
קרה לך שגנבו עציצים /
צמחים בבית הקברות.

21:13 ✓✓

ואתה לא הראשון שנפגע
מהתופעה המבישה.

21:13 ✓✓

את התופעה של "אימוץ"
שתילים הן בגינות חברים והן
בבית הקברות אני מכיר שנים
רבות.

לי לא קרה, אך אושרית טובין
סיפרה לי השבוע כי שמעה
על מקרים כאלו לאחרונה.

מה עשית בנדון?

21:14 ✓✓

פניתי לגדי הרב"ש בהצעה
להציב מצלמה בבית הקברות
ותשובתו הייתה חיובית.

מלבד אושרית דיברתי עם
מנהל הנוי ארנון שהגיב
בשאת נפש על הגנבה.

לְמוֹתָר לְצִיִּין שֶׁהִגְנֵבָה לֹא
הוּחַזְרָה.

לֹא. וְלֹא הִתְנַצַּלְוֹת לִכְן
הִחַלְטִיתִי לְסַפּוֹג אֶת זֶה
וּרְכַשְׁתִּי אֶת הַחֶסֶר.

21:18

הִיוּ אֲנָשִׁים שֶׁהִתִּיחֶסוּ לְמָה
שֶׁכְּתִבְתָּ? אֵף אֶחָד לֹא הִבִּיעַ
זַעֲזוּעַ?

21:36 ✓✓

אִישׁ לֹא הִגִּיב. אֲדִישׁוֹת כִּנְרָאָה הִינָּה
חֶלֶק מִמָּה שֶׁקּוֹרָה אֲצִלָּנוּ.

לִכְן אֲנִי מִפְרַסְמֶת... לְחִזּוֹר
וּלְגִנוֹת אֶת הַמַּעֲשֵׂה הַמְּכֹוֹעֵר.
תּוֹדָה קוֹבִי

21:41 ✓✓

מזל טוב לילידי חודש דצמבר

גבי כהן בן 60

מה אתה מאחל לקהילה בה אתה חי?
מאחל לקהילה שתדע לשמור על האופי המיוחד שלה
גם כשהיא צומחת, שתדע לשמר כבוד, ערכות הדדיות
וסולידריות, כי זה הדבק האמיתי של קהילה.

מה אתה מאחל למשפחה ולך?
למשפחה ולי אני מאחל בריאות וחיים משעממים.

נדין גופר בת 20

באיזה שלב של חיך את נמצאת עכשיו?

אני כרגע משרתת בצבא בגדוד 371 שיושב במפקדת פיקוד צפון שבצפת.

מה התוכניות לעשור הקרוב?

אני רוצה אחרי הצבא לחזור לערבה ולעבוד בחקלאות אצל חקלאים שפגשתי במהלך שנת המכינה שסיימתי לפני שנה, אחר כך כמובן לטוס לטייל לכמה חודשים ולהתחיל ללמוד.

מה את מאחלת לעצמך ליום ההולדת?

אני מאחלת לעצמי קודם כל בריאות (וגם למשפחה כמובן). לעצמי בעיקר הרבה סיפוק ממה שאני עושה, בצבא ואחרי, מאחלת לעצמי הרבה זמן להיפגש עם המשפחה והחברים, הזדמנויות ללמוד ולהתפתח, לאתגר את עצמי ולגלות דברים חדשים שמעניינים אותי. לטייל בעוד המון מקומות בארץ, בעיקר בצפון שהיה כל כך חסר לי השנה וגם קצת בחו"ל. וזהו. בעיקר שמחה ונחת.

יונתן עדי בן 20

באיזה שלב של חיך אתה נמצא עכשיו?
בצבא, עשרה חודשים לשחרור.

מה התוכניות לעשור הקרוב?
דבר ראשון לצאת לחופשי, לעבוד קצת ולהיות
בחו"ל לתקופה ארוכה.

מה אתה מאחל לעצמך ליום ההולדת?
הרבה מזל טוב, בריאות ושמחה בחיים, שנחזור
כולנו לשגרה נורמלית ושיעבור הזמן מהר ובטוב.

מאור נימרי בן 20

באיזה שלב של חיך אתה נמצא עכשיו?
אני עכשיו מתחיל את השנה השנייה שלי בהכשרה
ביחידה טכנולוגית בצה"ל. כרגע אני עוד בלימודים
ונשאר לי די הרבה זמן עד לסוף ההכשרה, אבל בסך
הכל אני נהנה ממנה.

מה התוכניות לעשור הקרוב?
בגדול אני אמור להשתחרר מצה"ל לפחות בגיל 27.
אז לא נשאר יותר מידי אחרי, כי צריך לקחת בחשבון
גם את הטיול.

מה אתה מאחל לעצמך ליום ההולדת?
שאנחנו (השכבה מהקיבוץ) נוכל להיפגש יותר
במהלך השגרה, ושאמשיך גם ליהנות מהדרך!

נולד במזל טוב בחודש דצמבר

לתומר ואור ארזי נולד ב-12.12.2024 שי,

אח של מעיין,

נכד שני של חנה וממי ארזי

שתגדל ותצמח תל-עמלי

לזכר חברינו, הורינו ובנינו שנפטרו בחודש דצמבר כסלו - טבת

שם הנפטר	תאריך לועזי	תאריך עברי
מקס הלר	2.12.1938	ט' כסלו תרצ"ט
יהודה פאפו	2.12.1938	ט' כסלו תרצ"ט
בנימין מלצקי	2.12.1938	ט' כסלו תרצ"ט
עמנואל ברשי	23.12.1948	כ"א כסלו תש"ט
בנימין פלגי	3.12.1974	י"ט כסלו תשל"ה
פרנקו מאשי	28.12.1975	כ"ד טבת תשל"ו
ביכו (יונה) ביכובסקי	19.12.1976	כ"ז כסלו תשל"ז
אליהו שפיר	26.12.1977	ט"ז טבת תשל"ח
מיצ'ק (מיכאל) עדן	8.12.1981	י"ב כסלו תשמ"ב
קלרה שור	20.12.1981	כ"ד כסלו תשמ"ב
רחל פליק (פולונסקי)	15.12.1984	כ"א כסלו תשמ"ה
נפתלי גולומב	22.12.1984	כ"ח כסלו תשמ"ה
צבי גופר (פרידהופר)	2.12.1985	י"ט כסלו תשמ"ו
בן (משה) מאירי	14.12.1986	י"ב כסלו תשמ"ז
רחל הוכמן	8.12.1989	י' כסלו תש"ן
מלכה פרי (פדרבוש)	23.12.1989	כ"ה כסלו תש"ן
גנה יכין	7.12.1991	ל' כסלו תשנ"ב
רות שפירא (קוהל)	4.12.1992	ט' כסלו תשנ"ג
רעיה כספי	25.12.1992	א' טבת תשנ"ג
יהושע סגל	17.12.1993	ג' טבת תשנ"ד
הניה מובשוביץ	13.12.1994	י' טבת תשנ"ה

ו' טבת תשנ"ט	25.12.1998	לנה וולטרה
ט"ו טבת תש"ס	24.12.1999	שאול זיו
כ' טבת תש"ס	29.12.1999	ישראל אייכנוולד
כ"ד כסלו תשס"ד	20.12.2000	גבע מסקין
ה' טבת תשס"ב	20.12.2001	מאשה לסקר
כ"ט כסלו תשס"ג	4.12.2002	רבקה איילון
כ"ג כסלו תשס"ד	18.12.2003	חביבה טובין
ט"ז כסלו תשס"ו	17.12.2005	יהושע לוריא
כ"ג כסלו תשס"ו	24.12.2005	אבימלך הלוי
א' טבת תשס"ח	10.12.2007	הלמוט לסקר
י"ג כסלו תשס"ט	10.12.2008	רותי הכהן
ה' בטבת תש"ע	22.12.2009	סילביה נשר
י"ט כסלו תשע"ב	15.12.2011	לאה'קה גלר
ה' טבת תשע"ד	08.12.2013	הלה צינברג
י' כסלו תשע"ה	02.12.2014	לאה גור
ו' טבת תשע"ה	28.12.2014	שושנה קול
ז' טבת תשע"ה	29.12.2014	מנשה כהן
י"א כסלו תש"פ	9.12.2019	רותי גולומב
טו כסלו תשפ"ג	9.12.2022	גוסטבו ויינר
כ"ב כסלו תשפ"ד	5.12.2023	אורי לירון (ליפסון)

תשבץ הגיון – הוריקן [אורי קלס]

6		5		4		3	2	1
					8			7
	12		11		10			9
			15			14		13
							16	
19			18					17
	22			21				20
		24		23				
		26						25

הגדרות

מאונך

מאוזן

1. + 17 מאונך" העץ בשלכת והזמר לכבודו (4-4)
2. אחז בתסכול (4-3)
3. התחת של אדם (2)
4. מטח שהשתנה לזוחל (3) ח
5. דיון קר ואחר בנחל (6)
6. מעלה עשן. מיילל. מראש הרכבת (4)
8. אני וסם משנים אותו ומשלשלים אותו (6)
11. נוזל בה נאים משמש לשתייה (3-3)
12. שמחת עניים בסיבובים (7)
14. זרק טון לשינוי העיצוב של האריזה (6)
17. "ראו 1 מאונך"
19. הרסו ופרקו את הלוט (4)
21. אנחנו ?? (3)
24. 65 וזה הכל

1. תעיף אותו שילגום מים כשישוב (3)
4. בבעלי הכוח הוא מחזיק אותם אחרת (5)
7. סלנג הדיבור שלך שבמקרה (2-3)
9. טלוויזיה ?? (2)
10. תקן כלי רכב שנכנס למערכת (6)
13. גל – שרה (4)
15. באור מאתיים מקולל (4)
16. קצין בארון שניבא את אחרית העולם (7)
17. תתנפלו עליו וטעו אחרת (4)
18. במה זו כשהחרים אותו (4)
20. אנוש שב בלי הבלשן (6)
22. צדיקים כולם (2)
23. הכדורגלן המפורסם בנס הוא גם האויב שלך (5)
25. ונטשו מקום בו זעו אחרת (5)
26. שם את כספו כששב ושיקר (3) ח

לסיום, מביאה כמה תמונות שצילמתי היום בפארק.
מה מביא אדם לצאת ביום סגרירי כזה מהבית?
כשיש כלבה גדולה, צריך, וטוב שכך, כי הפארק יפה ונוסף מים.
צמחיית הקיץ כמושה, עדיין לא צמחה תחתיה צמחיית החורף (כמה החורף שלנו קצר....)
העין צדה את טיפות הגשם התלויות על הצמחייה, כמו עץ חג המולד, או כמו מצנפת הפוכה.
חשבתי כמה יפה שהגשם מצחצח דווקא את הצמחים שסיימו את תקופת גידולם.
ללא משקפיים, עם אייפון פשוט, צילמתי וקיוותי שלפחות חלק יהיה דומה למה שהעין ראתה.
סוף דצמבר, גשם גשם בוא

